

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ แผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นางสาวนัชชา เสนะวงศ์

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วารุณี	พงษ์แก้ว	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ พูนทรัพย์	โสภารัตน์	กรรมการ
อาจารย์ จิตตากรณี	จิตรีเชื้อ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ วิลาวัดน์	เสนารัตน์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ สมบัติ	ไชยวัฒน์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกพร	สุคำวัง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ แผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ รวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541 ถึง 31 มีนาคม พ.ศ. 2542 โดยการสังเกตการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลและการทำสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบบันทึกการสังเกตและแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบบันทึกการสังเกต แบ่งเป็น 5 หมวด คือ หมวดที่ 1 การดูแลความสะอาดภายในช่องปากและฟัน หมวดที่ 2 การดูแลจัดท่านอนและการพลิกตัว หมวดที่ 3 การดูแลให้ได้รับอาหารทางสายให้อาหาร หมวดที่ 4 การดูแลดูดเสมหะโดยใช้เครื่องดูดเสมหะเพื่อให้ทางเดินหายใจโล่ง หมวดที่ 5 การดูแล

ช่องทางเดินหายใจและส่วนประกอบของเครื่องช่วยหายใจต่าง ๆ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมที่พบว่าบุคลากรพยาบาลไม่ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ในหมวดที่ 1 คือ จัดทำให้ผู้ป่วยนอนศีรษะสูง และตะแคงหน้าให้ผู้ป่วยก่อนการดูแลทำความสะอาดภายในช่องปากและฟัน
2. กิจกรรมที่พบว่าบุคลากรพยาบาลไม่ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ในหมวดที่ 2 คือ การเปลี่ยนท่านอนให้ผู้ป่วยอย่างน้อยทุก 2 ชั่วโมง
3. กิจกรรมที่พบว่าบุคลากรพยาบาลไม่ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ในหมวดที่ 3 คือ การล้างมือให้สะอาดและการทดสอบตำแหน่งของสายให้อาหาร
4. กิจกรรมที่พบว่าบุคลากรพยาบาลไม่ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ในหมวดที่ 4 คือ การล้างมือให้สะอาดก่อนการดูดเสมหะให้ผู้ป่วย การประเมินอาการและอาการแสดงที่บ่งบอกว่าผู้ป่วยต้องการการดูดเสมหะก่อนการดูดเสมหะ และการปลดสายต่อเข้าเครื่องช่วยหายใจออกจากช่องทางเดินหายใจของผู้ป่วยห่มหัวต่อด้วยผ้าก๊อซที่ปราศจากเชื้อและแขวนไว้ที่เครื่องช่วยหายใจ
5. กิจกรรมที่พบว่าบุคลากรพยาบาลไม่ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ในหมวดที่ 5 คือ การเทน้ำกลั่นที่เหลืออยู่ในเครื่องทำความชื้นทิ้งก่อนแล้วจึงเติมน้ำกลั่นใหม่ลงไปแทนที่ และการใช้สำลีชุบอัลกอฮอล์ 75% เช็ดบริเวณฝาขวดน้ำกลั่นทุกครั้งก่อนการเปิดหรือปิดขวด

ปัญหาในการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจได้แก่ จำนวนบุคลากรพยาบาลไม่เพียงพอโดยเฉพาะพยาบาลวิชาชีพ ผู้ช่วยพยาบาลและพนักงานช่วยการพยาบาลมีความรู้ไม่พอเพียง บุคลากรพยาบาลไม่ให้ความร่วมมือ ไม่มีมาตรฐานเกี่ยวกับการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจเพื่อเป็นแนวทางให้ปฏิบัติ ขาดการนิเทศงาน และอุปกรณ์เครื่องใช้ไม่เพียงพอสำหรับดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ

จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็น ในการสร้างมาตรฐานเกี่ยวกับการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ การนิเทศติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรพยาบาล การปฐมนิเทศบุคลากรพยาบาลที่เริ่มเข้าปฏิบัติงานใหม่ และการให้ความรู้แก่บุคลากรพยาบาลเกี่ยวกับการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ

Thesis Title Practice of Nursing Personnel in Prevention of Ventilator-Associated Pneumonia in the Medical Department of Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital

Author Miss Natcha Sanavong

M.N.S. Infection Control Nursing

Examining Committee :

Asst. Prof. Dr. Warunee	Fongkaew	Chairman
Assoc. Prof. Poonsap	Soparat	Member
Lect. Jittaporn	Chitreecheur	Member
Assoc. Prof. Wilawan	Senaratana	Member
Assoc. Prof. Sombat	Chaiwan	Member
Asst. Prof. Dr. Khanokporn	Sucamvang	Member

Abstract

The objectives of this descriptive research were to study the practices and problems arising in the practices of nursing personnel in prevention of ventilator-associated pneumonia in the Medical Department of Maharaj Nakorn Chiang Mai hospital. The data was collected from November 1, 1998 to March 31, 1999 by observing the practices of nursing personnel and performing focus group discussions. The Instruments for data collection were an observational checklist record form and discussion guidelines which were developed by the researcher. The observational

checklist record form was divided into 5 parts: mouth care, position and change of position, enteral feeding care, suctioning by suction machine to clear the airway and caring for the artificial airway and ventilator equipment. Data was analysed by using descriptive statistics method and content analysis.

The results of this study revealed that :

1. The most frequent activity not done by nursing personnel in Part 1 was changing the patients to head-up position and turned their faces before mouth care.

2. The most frequent activity not done by nursing personnel in Part 2 was changing the position at least every 2 hours.

3. The most frequent activities not done by nursing personnel in Part 3 were handwashing and testing the position of the feeding tube.

4. The most frequent activities not done by nursing personnel in Part 4 were handwashing before suction, assessment of signs and symptoms to show the need for suctioning before suction, and releasing the connecting tube from the artificial airway, then covering the adaptor with sterile gauze and hanging it on the ventilator.

5. The most frequent activities not done by nursing personnel in Part 5 were pouring out the remainder of the water from the humidifier and then refilling with sterile water and cleaning the cap of the sterile water bottle with 75% alcohol before and after using.

The problems in the practices of nursing personnel in the prevention of ventilator-associated pneumonia were lack of nursing personnel especially register nurses, inadequate knowledge of practical nurses and helpers, the lack of cooperation from nursing personnel, the lack of standards for ventilator-associated pneumonia practices, the lack of supervision and the lack of the equipment for caring for mechanically ventilated patients.

The results of this study indicated that the following were needed: standards for practice for prevention of ventilator-associated pneumonia, supervision and evaluation of the practices of nursing personnel, orientation for new personnel before they being working, and providing knowledge about the prevention of ventilator-associated pneumonia for nursing personnel.